

NIEUWE NORM OPEN VOOR COMMENTAAR

Eenheid van gebruik en installatie

Sinds kort ligt het ontwerp voor de nieuwe Europese norm voor hijs- en hefinstallaties in de entertainmentindustrie ter inzage. Het uitgelezen moment om er kennis van te nemen, zegt commissielid Gert Jan Brouwer. "Nu kun je er commentaar op geven." | TEKST: KOEN KOCH |

Ruim een jaar geleden was ik in een van onze buurlanden op een groot podium van een opera waar het tot de dagelijkse routine behoorde om technici in een bergsporttuigje aan één trek op te hijsen voor het stellen van de lampen. Dat is 150 kilometer verderop ondenkbaar. Iedereen die door Europa toert ziet dat er in de verschillende landen grote variaties zijn in het ontwerp van podiummachinerie, de routines rond het podium en opvattingen over veiligheid. Niet alleen tussen de landen van de EU zijn er flinke verschillen van opvatting. Maar ook binnen de verschillende bloedgroepen

van de podiumtechniek lijkt er weinig eenduidigheid te bestaan over veiligheid bij het hijsen. Zo heb ik iemand serieus horen beweren dat je SIL3 'bent' als je de *last* halveert. Meer dan eens wordt een industriële takel voor de helft belast met de gedachte dat je dan veilig boven mensen hijst.

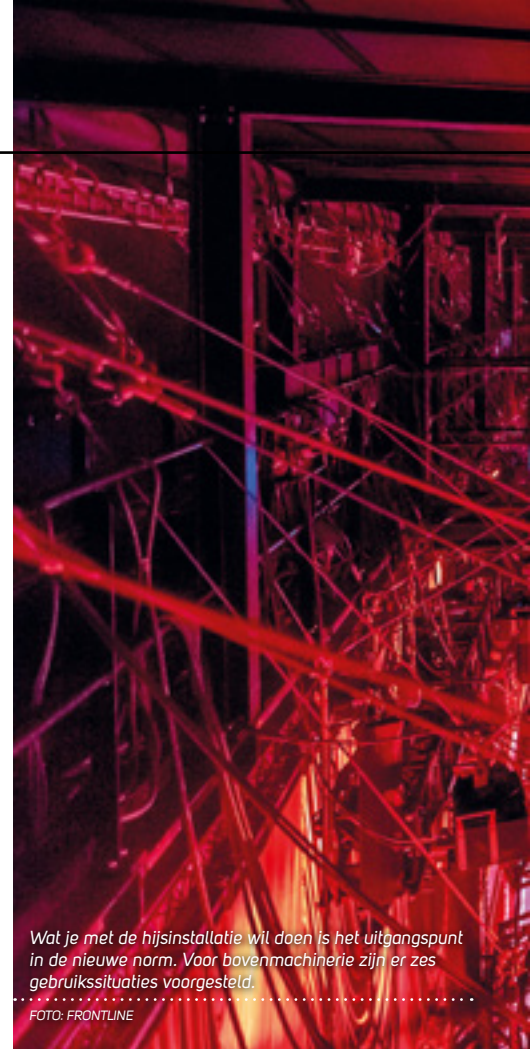
In een discussie over wat wel en niet mag op het gebied van hijsen en heffen in de entertainmentindustrie vliegen de verschillende normen en regels je als bijbelverzen om de oren. De term SIL3 is redelijk ingeburgerd in de theaters, de NPR 8020 wordt vaak genoemd bij

evenementen, de machinerichtlijn, de CWA 15902, DIN 56950 en nog meer afkortingen en termen die alleen voor ingewijden nog verbinding met de praktijk hebben.

Met het BICKT- in 2012 en het BOEH-document in 2014 hebben riggers, fabrikanten, gebruikers, adviseurs en keurende instanties samen met de VSCD en VPT een basis gelegd voor het eenduidig omgaan met nieuwe en bestaande installaties binnen Nederland. Voorzitter van de commissies die deze documenten schreef was Gert Jan Brouwer. Brouwer is directeur en eigenaar van Frontline Rigging & Motion en lid van de CEN Technical Committee 433 die de nieuwe Europese norm formuleert. In zijn kantoor spreek ik hem over de gang van zaken en de uitkomsten van de werkzaamheden van deze commissie.

Beter en completer

Het terrein van deze commissie is afgebakend in een viertal deelgebieden en evenzoveel werkgroepen. De norm wordt naar verwachting pas in de zomer van 2019 van kracht. "Is het niet te

Wat je met de hijsinstallatie wil doen is het uitgangspunt in de nieuwe norm. Voor bovenmachinerie zijn er zes gebruikssituaties voorgesteld.

FOTO: FRONTLINE

Zo praat je mee, wacht niet te lang

Het CEN TC 443 concept van de EN 17206 ligt ter inzage op de website van het NEN. Wie wil meepraten over de definitieve versie moet hem daar eerst kopen (voor 54,20 euro ex. Btw). Commentaar leveren kan per mail: klantenservice@nen.nl.

De NEN stemt voor 5 april als bevoegde nationale instantie of en hoe verder wordt gegaan met het document. De NEN-commissie voor deze norm komt op 27 maart bij elkaar om het commentaar van de commissie zelf en eventueel commentaar vanuit de branche te bespreken.

www.nen.nl zoekterm: EN17206

vroeg voor een artikel”, is dan ook mijn eerste vraag. “Hoezo, te vroeg”, reageert Brouwer, “dit is juist het goede moment, nu staat de nieuwe norm open voor commentaar.”

De kracht van de CEN TC 433 zit hem in het gegeven dat de opgeschreven afspraken breed gedragen worden. De norm zal gelden in veel EU landen zo-

Afkortingen

BICKT	Branchedocument Inspectie, certificeringen, keuring podiumtechnische machines en/of installaties
BOEH	Brancheoverleg evenementen hijsinstallaties
CEN	Comité Européen de Normalisation
CWA	Cen Workshop Agreement
DIN	Deutsches Institut für Normung
EN	Europese Norm
NEN	Nederlandse Norm / Nederlands Normalisatie Instituut
NPR	Nederlandse Praktijkrichtlijn
SIL	Safety Integrity Level
TC	Technical Committee

Nieuwe lastnorm voor entertainment

Weten waar je aan toe bent is ook de gedachte achter een afkorting die met de nieuwe norm wordt geïntroduceerd, de ELL. Deze staat voor Entertainment Load Limit. Deze komt in plaats van de WLL (Working Load Limit) zoals die in de industrie gebruikt wordt en WLL/T (Working Load Limit/ Theatre) die weer vaak de WLL is gedeeld door twee. De ELL moet dus een einde maken aan geleende, bewerkte en aan elkaar geplakte afkortingen uit andere bedrijfstakken.

als Finland, Zweden, Duitsland, België, Spanje, Frankrijk en Nederland. Ook na de Brexit blijft het Verenigd Koninkrijk deel uitmaken van CEN en de daarbij behorende normalisatie. “Daarnaast is de norm ook beter, duidelijker en completer geformuleerd dan de voorloper ervan, de CWA 15902.” En dat moest ook wel, want deze CWA was een ‘workshop agreement’, een praktijkrichtlijn, dus geen Europese Norm. “Moet iemand die zijn toneelhijsinstallatie net helemaal op orde heeft dan in de zomer van 2019 weer opnieuw beginnen?”, vraag ik aan Brouwer. Dat blijkt niet het geval. De veranderingen ten opzichte van de CWA 15902 zitten niet in de techniek van de installatie zelf. Het beoogde gebruik van de instal-

laties wordt beter gedefinieerd. Wat je er mee wil doen is het uitgangspunt, vervolgens kun je uit de norm opmaken waar de machinerie aan moet voldoen. Speciale situaties kunnen zich natuurlijk voordoen. Die moet je dan ook speciaal beoordelen en dus speciale maatregelen nemen. Die maatregelen kunnen organisatorisch of technisch zijn.

Vier werkgroepen

De opzet van de TC 433 verschilt wezenlijk met de CWA 15902. Daarin is in één document zowel de fabricage van theatermachinerie als het gebruik van deze machines en accessoires beschreven. In een Europese Norm is het niet toegestaan om het ontwerp én het gebruik in één document te beschrijven. Voor >>

Wie is Gert Jan Brouwer?

Gert Jan Brouwer is directeur/eigenaar van Frontline Rigging & Motion. Daarmee verzorgt hij

ondermeer de ophangpunten voor podia als de Ziggo Dome, Gelredome, Afas Live, Ahoy en andere locaties. Ook verzorgt Frontline *motion-* en *performer flying*-effecten voor evenementen.

Gert Jan Brouwer is lid van de CEN Technical Committee 433 die de

nieuwe Europese norm formuleert. Hij is daarnaast bestuurslid van de Stichting Kwaliteit Evenementen in Nederland (SKEN) en secretaris van de Vereniging van Evenementenmakers (VVEM). Eerder was hij voorzitter van de BICKT en BOEH werkgroepen en commissielid bij de CWA 15902.

de TC 433 is daarom gekozen voor een opzet met vier werkgroepen, die ieder (natuurlijk in onderling overleg) voor een afzonderlijk onderdeel een norm schrijven:

Werkgroep 1 = een fabrikantennorm = het ontwerp van machines

Werkgroep 2 = een fabrikantennorm = het ontwerp van torens en trussen

Werkgroep 3 = definities (momenteel in ruste, wordt later actief)

Werkgroep 4 = gebruikersnorm = de 'Code of Practice'

In het najaar van 2018 wordt het commentaar verwerkt en begin 2019 ligt het definitieve document ter stemming

in Brussel. De trussnorm, het concept van werkgroep 2 ligt op dit moment al ter inzage bij het NEN. Later volgen de 'Code of Practice' (Werkgroep 4) en daarna de definities (Werkgroep 3). Naar verwachting zijn we dan 1,5 à 2 jaar verder.

Gebruikssituaties

Brouwer had zitting in werkgroep 1, die zich over het ontwerp van podium-machinerie boog. De oorspronkelijk Engelse tekst van het concept van deze werkgroep wordt nu vertaald in het Frans en Duits, zodat men vanaf maart vanuit alle lidstaten in het En-

gels, Frans of Duits kan reageren op het concept. Werkgroep 1 formuleerde de EN 17206, de opvolger van de CWA 15902. De meest wezenlijke verschillen ten opzichte van deze CWA zitten in het definiëren van verschillende gebruikssituaties, de 'Use Case', afgekort UC. Voor bovenmachinerie zijn er in het concept bijvoorbeeld zes gebruikssituaties voorgesteld. Beginnend bij UC1 (hijsen en heffen zonder mensen in de gevarezone, max. snelheid 0,2 m/s) tot UC6 (een gevlogen persoon aan meerdere assen). In de tabel is op te zoeken welke veiligheidsfuncties 'Highly Recommended' zijn, met - dat zien we aan de verwijzingen- nadere uitleg wat er exact bedoeld wordt.

Deze opzet leidt ertoe dat de fabrikanten zich zullen vergewissen van het beoogd gebruik, waarmee ze de UC-klasse kunnen bepalen en aan de hand daarvan de benodigde veiligheidsfuncties in de hijsinstallatie kunnen opnemen. Deze gebruiksdefinities maken de communicatie met een leverancier een stuk duidelijker. Geef je aan dat het beoogd gebruik UC5 is, dan kan een leverancier uit de norm opmaken welke prestaties van de machine minimaal gevraagd worden. Ook kan een technicus met deze norm in de hand betogen welke maatregelen, kwaliteiten en budgetten passen bij de inhoudelijke wensen. <<

C1. Upper Machinery

SAFETY FUNCTION	UC1	UC2	UC3	UC4	UC5	UC6
Emergency Stop ¹ - category O or 1	HR	HR	HR (Cat 1)	HR (Cat 1)	HR (Cat 1)	HR (Cat 1)
Stop on 'deadman' Release - category O, 1 or 2	HR	HR	HR	HR	HR	HR
Protection against position deviation	-	-	HR	HR	HR	HR
Protection against speed deviation	-	-	HR	HR	HR	HR
Protection against loss of group Synchronisation	-	R ²	-	HR ³	-	HR
Protection against over-speed	-	-	HR	HR	HR	HR
Protection against overload	HR	HR	HR	HR	HR	HR
Protection against underload	-	R	-	HR	HR	HR
Protection against unplanned load deviations (Load Monitoring)	-	R ²	R	R ³	R	R
Protection against slack condition	-	R	HR	HR	HR	HR
Limitation of travel ⁴	HR	HR	HR	HR	HR	HR
Protection against improper winding	HR	HR	HR	HR	HR	HR
Automatic protection against brake failure ⁵	-	-	HR	HR	HR	HR
Protection against power source failures	HR	HR	HR	HR	HR	HR